

DECIZIE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursurile declarate de Societatea pe Acțiuni „Rețelele de Distribuție Nord” și Societatea pe Acțiuni „Furnizare Energie Electrice Nord”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Ilie Mișcov împotriva Societății pe Acțiuni „Rețelele de Distribuție Nord” și Societății pe Acțiuni „Furnizare Energie Electrice Nord” cu privire la anularea actului nr. 001133 din 20 iunie 2018, avizului de plată din 29 iunie 2018, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ilie Mișcov, casată integral hotărârea din 11 iunie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Șoldănești și emisă o nouă decizie de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 10 septembrie 2018 Ilie Mișcov, reprezentat de avocatul Vasile Galescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „RED Nord” și SA „FEE Nord” cu privire la anularea actului SA „Rețelele de Distribuție Nord” nr. 001133 din 20 iunie 2018 de depistare a încălcărilor de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, avizului de plată din 29 iunie 2018 în mărime de 7852,48 de lei, emis de SA „Furnizare Energie Electrice Nord”, repararea prejudiciului moral în mărime de 30000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 4-9, vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamantul Ilie Mișcov, reprezentat de avocatul Vasile Galescu a indicat că la 20 iunie 2018 de către personalul operatorului rețelei de distribuție SA „Red Nord”, fil. Șoldănești, și anume Ivan Galbur, Lilian Zurean, Valeriu Zgurean și Sergiu Chirtoacă a fost întocmit actul, prin care a fost învinuit, precum că s-a urcat pe pilonul electric din apropierea casei sale și a schimbat cablul în așa fel ca energia electrică se consuma, dar nu se înregistra în contorul electric. Nefiind de acord cu actul în cauză, la 10 iulie 2018 a expediat în adresa pârâților cererea prealabilă, prin care a solicitat anularea actului nr. 001133 din 20 iunie 2018 de depistare a încălcărilor de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale, care au

după la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată și anularea avizului de plată în mărime de 7852 de lei din 29 iunie 2018, emis de SA „FEE Nord”, fil. Șoldănești. Consideră că actul din 20 iunie 2018 este ilegal, întocmit în lipsa sa și urmează a fi anulat.

Reclamantul a susținut că în urma descărcărilor electrice la Valeriu Moșoi - vecinul său s-a întrerupt livrarea energiei electrice. Respectiv, ca urmare a adresării la SA „RED Nord”, în s. Olișcani, r-nul Șoldănești s-a deplasat echipa de la SA „RED Nord”. Ulterior, i s-a prezentat pentru semnare actul contestat. La 06 iulie 2018, s-a adresat către SA „RED Nord”, fil. Șoldănești pentru clarificare, unde i s-a spus că din trei vecini la care se transmite energia electrică de pe pilonul electric din vecinătatea casei lui, numai el și vecinul Mihail Corcenco au fost în stare să se urce pe pilon și să schimbe cablurile, deoarece Valeriu Moșoi este persoană cu dizabilitate.

Reclamantul a notat că i-a fost înmănat avizul de plată nr. 5/118 din 29 iunie 2018 pentru achitarea sumei de 7852,48 de lei, calculat în baza actului din 20 iunie 2018 și anexă la actul din 27 iunie 2018, în care a fost indicată o cantitate de energie electrică de 3704 kWt, pe când în actul din 20 iunie 2018 a fost stipulat că la 20 iunie 2018 indicațiile contorului electric la casa sa erau de 19005 kWt, iar cele precedente erau de 18882 kWt, adică în perioada 22 mai 2018 – 20 iunie 2018 a fost consumată energie electrică în volum de 123 kWt, în sumă de 260,76 de lei. Această sumă este una reală pentru energia electrică pe care o consumă și o achită lunar, reieșind din instalațiile electrice folosite de către acesta de unul singur.

Reclamantul a precizat că prin actul din 20 iunie 2018 s-a constatat că dintre instalațiile electrice utilizate de către el se numără 5 becuri cu puterea de 0,07 kWt, o mașină de spălat cu 2 KW, un boiler de 2,5 KW, o pompă cu apă de 1 kw, un frigider, un fier de călcat și un televizor. El locuiește singur, copii și nepoții locuiesc separat, iar soția este plecată la muncă în Italia. De altfel, nu a avut nici posibilitatea și nici motiv de a se urca pe pilonul electric și de-a schimba cablurile. Cu atât mai mult că, din cauza vârstei nici nu poate să facă acest lucru. Consideră că pentru aceste utilaje electrice folosite de către el, volumul înregistrat de energie electrică înregistrată în contul electric este unul real și corect, pentru care el achită regulat facturile pentru energia electrică consumată.

Reclamantul a menționat că contorul electric a trecut verificarea metrologică în anul 2010, sigiliul operatorului rețelei de distribuție a energiei electrice era integru. Mai mult, în actul din 20 iunie 2018 la capitolul încălcărilor depistate este stipulat că energia electrică se consumă, dar nu se înregistrează pe contor. Cum poate fi constatat acest fapt de încălcare, dacă conform avizelor de plată este constatat faptul că indicațiile contorului electric instalat la casa sa se majorează în fiecare lună cu aproximativ 206 kWt pe lună. Prezintă dubii și probele întru confirmarea și demonstrarea faptului că s-a urcat pe pilon și a schimbat ceva la conductorul fazic sau că s-a urcat cineva sau conductorul fazic funcționa normal sau a fost deteriorat. Acest pilon electric nici nu se află în proprietatea acestor trei vecini, dar este proprietatea și la bilanțul operatorului rețelei de distribuție a energiei electrice, care este responsabil de buna funcționare a utilajului și echipamentului său. Pare stranie și concluzia operatorului rețelei de distribuție a energiei electrice, care a explicat că numai el și vecinul Mihail Corcenco au fost în stare să se urce pe pilon. Lui Mihail Corcenco i-a venit spre plată pentru energia electrică consumată dar neînregistrată prin contor suma de 4000 de lei, pe când lui i-a fost calculată o sumă de aproximativ de două ori mai mare, iar lui Valeriu Moșoi nu i-a fost calculat nimic, fiind invocat faptul că acesta este persoană cu dizabilitate și nu are de unde achita.

Reclamantul a relevat că este consumator de energie electrică de bună credință, are și reputație ireproșabilă în sat. Olișcani, r-nul Șoldănești, este cunoscut ca om decent, responsabil și onest, însă angajații SA „RED Nord” umilesc buna lui reputație în fața consătenilor, prin ce a suferit psihic și moral.

Reclamantul a solicitat anularea actului nr. 001133 din 20 iunie 2018, întocmit de SA „RED Nord”, fil Șoldănești de depistare a încălcărilor de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, anularea avizului de plată în sumă de 7852,48 de lei din 29 iunie 2018, emis de SA „FEE Nord”, fil. Șoldănești, încasarea din contul părților în mod solidar în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 30000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 11 iunie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, acțiunea depusă de Ilie Mișcov, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 110, 114-132, vol. I).

La 26 iunie 2019 Ilie Mișcov a declarat apel împotriva hotărârii din 11 iunie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d. 112-113, 144-145).

Prin decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ilie Mișcov, casată integral hotărârea din 11 iunie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești și emisă o nouă decizie de admitere parțială a acțiunii depusă de Ilie Mișcov și a fost anulat ca fiind ilegal actul nr. 001133 din 20 iunie 2018 de depistare a încălcărilor de către consumatorul casnic Ilie Mișcov a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică. A fost anulat avizul de plată pentru consumul energiei electrice neînregistrate sau înregistrate incomplet din 29 iunie 2018. A fost încasat în mod solidar de la SA „RED Nord” și SA „FEE Nord” în beneficiul lui Ilie Mișcov cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 212-229, vol. I).

La 20 decembrie 2019 SA „RED Nord” a depus, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 4-10, vol. II).

Iar, 26 decembrie 2019 SA „FEE Nord” a depus, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 16-18, vol. II).

În motivarea recursurilor, recurentele SA „RED Nord” și SA „FEE Nord” au indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea.

Recurentele au menționat că conform materialelor cauzei de către operatorul de rețea SA „RED Nord” în gospodăria lui Ilie Mișcov a fost constatată încălcarea clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică. Astfel, a fost depistat că conductorul de „faza” de intrare, este conectat în borna nr. 3, iar conductorul „nul” de intrare este conectat în borna nr. 1 a echipamentului de măsurare, adică este schimbat conductorul „fază cu cel nul”, fapte care au fost consemnate în actul nr. 001133 din 20 iunie 2018.

Recurentele au relevat că urmare a încălcărilor depistate, a fost întocmit actul nr. 001133 din 20 iunie 2018 și recalculat consumul de energie electrică cu eliberarea avizului de plată din 29 iunie 2018.

Recurentele au precizat că pentru a fi beneficiarul unui consum fraudulos nu este necesar ca personal să urci pe pilon. Adică, în prezenta speță, la solicitarea lui Ilie Mișcov pe pilon a urcat altă persoană care are cunoștințe de electrician și a schimbat conductorul „fază” cu cel „nul” pe pilonul de la care sunt trase cablurile spre gospodăria lui Ilie Mișcov.

Recurentele au notat că atunci când s-au făcut verificări la domiciliul lui Ilie Mișcov, ultimului i s-a demonstrat că deși sunt conectate aparatele electrice din casa sa, consumul de energie nu se reflectă pe contor, ceea ce denotă faptul că Ilie Mișcov avea posibilitatea reală de a consuma fraudulos energia electrică și de a manipula cu indicațiile contorului.

Recurentele au precizat că din filmarea pe care au realizat-o angajații SA „RED Nord”, și din fotografiile, se constată că lui Ilie Mișcov i-a fost demonstrat încălcările clauzelor contractuale depistate.

Recurentele au subliniat că din explicațiile inginerului electrician SEEE Ivan Galbur, rezultă cert că ultimul a intrat în ogradă la Ilie Mișcov și în prezența lui a rupt sigiliile, a deschis contorul unde a văzut că la contor intra faza în a treia bornă, și i-a demonstrat consumatorului Ilie Mișcov că energia electrică se consuma dar nu este înregistra de contor. Respectiv, a întocmit procesul-verbal de încălcare a clauzelor contractuale, pe care consumatorul Ilie Mișcov a refuzat să-l semneze, ceea ce se demonstrează și prin filmările video.

La 24 ianuarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Ilie Mișcov copia recursurilor declarate de SA „RED Nord” și SA „FEE Nord” (f.d. 23, vol. II), care au fost recepționate de intimatul Ilie Mișcov, la 06 februarie 2020 (f.d. 25, vol. II), însă acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se va verifica prin prisma Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Luând în considerare că recurentele SA „FEE Nord” și SA „RED Nord” au luat cunoștință cu decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, la 07 ianuarie 2020 și respectiv 09 ianuarie 2020, completul ajunge la concluzia că recurentele SA

„FEE Nord” și SA „RED Nord” depunând recursurile la 20 decembrie 2019 și 26 decembrie 2019, s-au conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de depunere a recursului prevăzut de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ.

Prin încheierea din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost numită examinarea recursurilor declarate de SA „FEE Nord” și SA „RED Nord”, în complet de 5 judecători (f.d. 32, vol. II).

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de SA „FEE Nord” și SA „RED Nord”, sunt întemeiate și urmează a fi admise cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentelor SA „FEE Nord” și SA „RED Nord”, au fost expuse cu suficientă claritate.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Din materialele cauzei rezultă cert că la 20 iunie 2018 de către reprezentanții SA „Red Nord” în privința lui Ilie Mișcov a fost întocmit actul de depistare nr. 001133 a încălcărilor de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, din motiv că „conductorul de „fază” de intrare este conectat în borna 3, iar conductorul „nul” de intrare este legat la priza de pământ. Energia electrică se consuma dar nu se înregistra de contor (f.d. 11, vol. I).

Pe același fapt a fost întocmit actul de depistare a încălcărilor de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată și în privința consumatorului Aliona Corcenco (f.d. 86-89, vol. I).

Drept urmare, în baza actului nr. 001133, la 29 iunie 2018, pentru locul de consum – cont 5723044, consumatorului Ilie Mișcov a fost înaintat spre achitare avizul de plată 5/118 pentru consumul energiei electrice neînregistrate sau înregistrate incomplet în sumă de 7852,48 de lei (f.d. 14).

Totodată, din actele și lucrările cauzei se evidențiază că echipamentul de măsurare - contorul de tip EPO1-72CO1 a fost instalat la adresa consumatorului Ilie Mișcov, la 16 aprilie 2010 (f.d. 83, vol. I), iar potrivit actului de control al echipamentului de măsurare nr. 007316, acesta a fost verificat la 12 decembrie 2011, nefiind depistate careva încălcări (f.d. 84, vol. I).

La 10 iulie 2018 Ilie Mișcov s-a adresat către SA „FEE Nord” și SA „Red Nord” cu cererea prealabilă, prin care a solicitat anularea actului nr. 001133 din 20 iunie 2018 și a avizului de plată din 29 iunie 2018 (f.d. 20-21, vol. I).

Cererea prealabilă a fost recepționată de SA „FEE Nord” și SA „Red Nord”, la 13 iulie 2018 (f.d. 22-24, vol. I).

Prin răspunsul din august 2018 SA „Red Nord” a comunicat consumatorului faptele depistate prin actul de depistare, fiindu-i anexate probele foto, video și explicațiile reprezentantului oficiului Șoldănești a SA „Red-Nord” (f.d. 55-65, vol. I).

Conform explicației inginerului electrician SEE Ivan Galbur, ultimul a declarat că în urma controlului au fost depistați trei consumatori: Valentin Mosoi, Ilie Mișcov și Aliona Corcenco, care consumau energia electrică și nu era înregistrată de contorul electric (f.d. 56, vol. I).

În rezultat, la 10 septembrie 2018 Ilie Mișcov, reprezentat de avocatul Vasile Galescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „RED Nord” și SA „FEE Nord” cu privire la anularea actului SA „Rețelele de Distribuție Nord” nr. 001133 din 20 iunie 2018 de depistare a încălcărilor de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, avizului de plată din 29 iunie 2018 în mărime de 7852,48 de lei, emis de SA „Furnizare Energie Electrice Nord”, repararea prejudiciului moral în mărime de 30000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 4-9, vol. I).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 11 iunie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Șoldănești, a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Ilie Mișcov (f.d. 110, 114-132, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău examinând apelul declarat de Ilie Mișcov, a ajuns la concluzia admiterii acestuia și casării integrale a hotărârea din 11 iunie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Șoldănești cu emiterea unei noi decizii de admitere parțială a acțiunii depusă de Ilie Mișcov. A fost anulat ca fiind ilegal actul nr. 001133 din 20 iunie 2018 de depistare a încălcărilor de către consumatorul casnic Ilie Mișcov a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică. A fost anulat avizul de plată pentru consumul energiei electrice neînregistrate sau înregistrate incomplet din 29 iunie 2018. A fost încasat în mod solidar de la SA „RED Nord” și SA „FEE Nord” în beneficiul lui Ilie Mișcov cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 212-229, vol. I).

Judecând cauza în ordine de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ lărgit al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar decizia instanței de apel a fost emisă cu aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și interpretarea eronată a normelor de drept material, din următoarele considerente.

În conformitate cu pct. 49 lit. a), c), i) și j) din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, consumatorul final are următoarele obligații pe care trebuie să le îndeplinească: să utilizeze energia electrică în mod rațional, inofensiv, eficient și fără fraude; să achite integral plata pentru energia electrică și penalitățile prevăzute de contract, în termenele stabilite și indicate în factură; i) să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate, precum și să nu intervină în utilajul rețelei electrice a operatorului de rețea, instalat pe proprietatea consumatorului final; j) să nu permită altor persoane să intervină în echipamentul de măsurare sau în instalațiile operatorului de rețea, situate pe proprietatea consumatorului final.

Conform pct. 50 lit. a) și b) din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, să verifice și să constate respectarea de către consumatorul final a prevederilor contractului de furnizare a energiei electrice, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament; să recalculeze consumul de energie electrică, conform sistemului paușal, aplicând

prevederile pct. 93 – pct. 96 din prezentul Regulament, în cazul constatării încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată.

Potrivit pct. 52 alin. (16) din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, operatorul de rețea are obligația să întocmească actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale care a condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică, în cazul consumului de energie electrică prin intervenție în funcționarea echipamentului de măsurare, prin evitarea echipamentului de măsurare și în cazul conectării neautorizate a aparatelor și a instalațiilor electrice la rețeaua electrică și să transmită actul întocmit și probele aferente furnizorului.

Pct. 93 din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, prevede că în cazul în care se constată încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, furnizorul este în drept să calculeze consumul de energie electrică conform sistemului paușal (ținând cont de volumul facturat pentru perioada recalculării). În cazul în care se constată încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, prin intervenție nevizibilă în funcționarea echipamentului de măsurare (șuntare, modificarea mecanismului de integrare, schimbarea indicațiilor mecanismului de totalizare, a echipamentului de măsurare etc.) perioada pentru efectuarea recalculărilor se stabilește de la ultimul control al echipamentului de măsurare și până la data depistării, dar nu mai mare de 1 an.

Conform pct. 94 din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, în cazul în care se constată încălcarea de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, la efectuarea calculelor conform sistemului paușal se aplică tariful în vigoare pe parcursul perioadei pentru care se face recalculul și se ia în considerație numărul orelor de utilizare pentru diferite tipuri de receptoare electrice, indicate în Anexa nr. 4 la prezentul Regulament.

Potrivit pct. 99 din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, în caz de încălcare de către consumatorul final a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, energia electrică pentru facturare va fi determinată ca diferența dintre energia electrică calculată conform pct.93 – pct.96 din prezentul Regulament și energia electrică facturată pentru perioada respectivă, cu excepția cazurilor în care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, prin ocolirea echipamentului de măsurare și prin evitarea instalației de utilizare.

Conform pct. 155 din același act normativ, se interzice consumatorului final să intervină sub orice formă asupra echipamentului de măsurare și asupra sigiliilor aplicate lui sau asupra altor instalații ale operatorului de rețea, precum și să blocheze accesul personalului operatorului de rețea la acestea.

Sub imperiul prevederilor citate supra, instanța de recurs învederează că în cazul consumului de energie electrică prin intervenție în funcționarea echipamentului de măsurare, prin evitarea echipamentului de măsurare, operatorul de rețea are obligația să întocmească actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale care a condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică.

La caz, actele și lucrările cauzei atestă indubitabil că la 20 iunie 2018 de către reprezentanții SA „Red Nord” fil. Șoldănești, a fost efectuat un control al echipamentului de măsurarea a energiei electrice la locul de consum - sat. Olișcani r-nul Șoldănești, care aparține lui Ilie Mișcov, în urma căruia a fost constatat că conductorul de „fază” de intrare este conectat la borna nr. 3, iar conductorul ”nul” de intrare, este conectat la borna nr. 1 al echipamentului de măsurare, adică este schimbat conductorul ”fază,, cu cel ”nul”, fapt consemnat prin actul de depistare nr. 001133 a încălcărilor de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale.

Totodată, prin actul menționat s-a indicat că modalitatea încălcării clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, a fost exercitată prin schimbarea de pe pilon a conductorului „fază” cu cel „nul”.

În circumstanțele descrise, instanța de recurs menționează că această schemă de conectare nu corespunde actului de control a echipamentului de măsurare din 12 decembrie 2012, actului nr. 32656 de îndeplinire a solicitării întocmit la 04 august 2015 și schemei electrice normale. Or, prin deconectarea dispozitivului de protecție, curentul consumat din rețeaua electrică a SA „Red Nord” curge numai prin bornele 3 și 4 a contorului, apoi prin sarcina electrică a consumatorului la pământ, și nu revine prin bobina de curent a contorului în rețeaua SA „Red Nord”. Respectiv, energia electrică era consumată fără a fi înregistrată.

Faptul în cauză i-a fost demonstrat lui Ilie Mișcov la verificarea echipamentului de măsurare din 20 iunie 2018 și repetat la trei zile, fapt confirmat prin probele video și foto, precum și prin explicațiile inginerului electrician SEE Ivan Galbur, însă Ilie Mișcov a invocat că schimbarea de pe pilon a conductorul ”fază,, cu cel ”nul”, nu-i poate fi imputată lui, deoarece acesta se află la balanța operatorului rețelei de distribuție a energiei electrice, care și este responsabil de buna funcționare a utilajului și echipamentului său.

La acest capitol, instanța de recurs consideră irelevant acest argument, or reprezentanții SA „Red Nord” au demonstrat fără echivoc lui Ilie Mișcov că la conectarea dispozitivului de protecție (automat de sarcină) energia electrică consumată nu se înregistra complet conform schemei electrice normale, deoarece o parte a curentului consumat din rețeaua SA „Red Nord” nu curgea complet prin bobina de curent a controlului, iar o parte de curent curge spre pământ. Adică, consumul de energie electrică utilizat de Ilie Mișcov nu se reflecta în datele contorului din cauză că pe pilonul de la care merg conexiunile de energie electrică spre casa sa, a fost schimbat conductorul „fază” cu cel „nul”, fapt care denotă cert că Ilie Mișcov a beneficiat de energie electrică fără a fi înregistrată de echipamentul de măsurare.

Așadar, fiind constatat cert că energia electrică utilizată la locul de consum ce aparține lui Ilie Mișcov, la deconectarea automatului nu se înregistra de echipamentul de măsurare, iar la conectarea automatului nu se înregistra în totalitate, SA „Fee Nord” corect a dispus prin prisma pct. 93-94 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului

pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, emiterea avizul de plată din 29 iunie 2018 pentru suma de 7852,48 de lei.

Or, conform art. 64 lit. a) din Lege cu privire la energia electrică nr. 107 din 27 mai 2016, consumatorul final are obligația să păstreze intact echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate, să nu întreprindă acțiuni menite să sustragă energie electrică prin ocolirea echipamentului de măsurare sau prin denaturarea indicațiilor acestuia și să sesizeze imediat furnizorul în cazul în care depistează defecțiuni în funcționarea echipamentului de măsurare sau violarea sigiliilor operatorului de sistem.

Iar, potrivit pct. 165 din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, în cazul depistării încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, personalul operatorului de rețea este obligat să demonstreze acest fapt consumatorului final și să întocmească actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte. Personalul operatorului de rețea indică în act, în mod obligatoriu, modalitatea în care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată. Actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale care a condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică este semnat de personalul operatorului de rețea și de consumatorul final sau de reprezentantul acestuia. În cazul în care consumatorul final sau reprezentantul acestuia refuză să semneze actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale care a condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică, personalul operatorului de rețea indică în act faptul și motivele refuzului.

În această conjunctură, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia primei instanțe că, la caz, nu au fost stabilite și nu există temeiuri pentru admiterea acțiunii și anularea actelor administrative, or imaginile foto și video cercetate de instanța de fond demonstrează fără dubii intervenția în funcționarea echipamentului de măsurare prin modificarea schemei de conectare a consumatorului, precum și posibilitatea reală a lui Ilie Mișcov de a consuma fraudulos energia electrică și de a manipula cu indicațiile contorului.

Prin urmare, ținând cont cele expuse supra, instanța de recurs menționează că la caz, nu pot fi aplicabile prevederile pct. 49 lit. i) și j) din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, și nici reținut argumentul reclamantului Ilie Mișcov că el nu s-a urcat pe pilonul care se află în afara proprietății sale și s-a schimbat conductorul „fază” cu cel „nul”, or chiar și în asemenea situație, în calitate de consumator final oricum a beneficiat de un consum fraudulos de energie electrică.

În această ordine de idei, față de considerentele expuse și în raport cu dispozițiile citate, se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când instanța de fond în mod temeinic și legal a admis respins acțiunea depusă de Ilie Mișcov.

În temeiul celor constatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea primei instanțe a fost adoptată în limitele competenței, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, iar în rezultat corect a respins acțiunea depusă de Ilie Mișcov.

De asemenea, în condițiile în care a fost constată legalitatea actului nr. 001133 din 20 iunie 2018 de depistare a încălcărilor de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată și avizului de plată din 29 iunie 2018 în mărime de 7852,48 de lei, fiind respinsă pretenția reclamantului privind anularea acestora, care și este cerința de bază, prima instanță corect a conchis, în temeiul art. 94, 96 Cod de procedură civilă, asupra respingerii cerinței reclamantului cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, precum și a cerinței cu privire la compensarea prejudiciului moral. Or, acestea nu sunt decât cerințe subsecvente pretenției principale.

Din considerentele expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de SA „FEE Nord” și SA „RED Nord”, urmează a fi admise cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) și 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al 10 Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Societatea pe Acțiuni „Rețelele de Distribuție Nord” și Societatea pe Acțiuni „Furnizare Energie Electrice Nord”.

Se casează integral decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 11 iunie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Ilie Mișcov împotriva Societății pe Acțiuni „Rețelele de Distribuție Nord” și Societății pe Acțiuni „Furnizare Energie Electrice Nord” cu privire la anularea actului nr. 001133 din 20 iunie 2018, avizului de plată din 29 iunie 2018, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nina Vascan